

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Ndob/2/2019
Identifikačné číslo spisu: 5118212298
Dátum vydania rozhodnutia: 29.01.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Andrea Moravčíková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:5118212298.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: TATRA SPC27, s. r. o., so sídlom Velehradská 33, 821 08 Bratislava - mestská časť Ružinov, IČO: 45 363 901, zastúpený: Právne centrum, s. r. o., sídlo: Mýtna 42, 811 05 Bratislava, IČO: 36 698 873 proti žalovanému Stredoslovenská distribučná, a. s., so sídlom Pri Rajčianke 2927/8, 010 47 Žilina, IČO: 36 442 151, o zaplatenie 417 271,93,-eur spríslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 62Cb/152/2018, o nesúhlase Okresného súdu Banská Bystrica s postúpením veci, takto

rozhodol:

Na konanie a rozhodnutie sporu je kauzálne príslušný Okresný súd Banská Bystrica

Odôvodnenie

1. Žalobou doručenou Okresnému súde Žilina dňa 16. augusta 2018 sa žalobca domáhal od žalovaného zaplatenia sumy 417 271,93,-eur spolu s príslušenstvom. Konanie bolo na Okresnom súde Žilina vedené pod sp. zn. 18Cb/194/2018, pričom žalobca svoj návrh odôvodňoval ako poukazom na existenciu zmluvného vzťahu a zákonnej povinnosti, tak porušením práva proti nekalej súťaži, čoho výsledkom má byť v konaní uplatnený nárok na náhradu škody. Na základe výzvy súdu, aby s ohľadom na existenciu kauzálnej príslušnosti v prípade, že si nárok uplatňuje cestou nekalej súťaže, svoj návrh upresnil a uviedol, akým titulom sa nároku domáha, žalobca tento upresnil tak, že nárok žiada titulom náhrady škody z nekalej súťaže.

2. Okresný súd Žilina postupom podľa § 43 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.“) postúpil vec Okresnému súde Banská Bystrica s tým, že postupujúci súd nie je kauzálne príslušný a vec postupuje súdu kauzálne príslušnému podľa ust. § 26 ods. 1 C. s. p. s poukazom na predmet sporu - nárok z nekalej súťaže.

3. Okresný súd Banská Bystrica s postúpením veci nesúhlasil a vec predložil podľa ust. § 43 ods. 2 C. s. p. Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky ako súdu najbližšie spoločne

nadriadenému Okresnému súdu Žilina a Okresnému súdu Banská Bystrica na rozhodnutie o príslušnosti. Poukázal na to, že žalobca ako predpoklad pre vznik zodpovednosti za škodu v žalobnom návrhu uviedol porušenie povinnosti vyplývajúcej zo zmluvy medzi stranami, z ktorej vyplýva, že zmluvné strany sa zaväzujú informovať sa včas a presne o všetkých zmenách skutočností uvedených v zmluve a poskytovať si všetky informácie, ktoré by mohli mať vplyv na jej plnenie a poskytnúť si plnú súčinnosť pri predchádzaní hroziacim škodám a pri odstraňovaní ich následkov. Žalobca (podnikajúci v oblasti výroby a dodávky elektriny vyrobenej z obnoviteľných zdrojov výrobným zariadením s celkovým inštalovaným výkonom do 1MW, ak ide o výrobu a dodávku elektriny v solárnych zariadeniach) sa domáha nároku na náhradu škody, ktorá mu bola spôsobená porušením zmluvných povinností, resp. porušením prevádzkového poriadku žalovaným (distribučná energetická spoločnosť a prevádzkovateľ distribučnej sústavy), ktorý spôsobil, že z dôvodu nesplnenia si zákonných povinností po zmene zákona si nemohol uplatniť nárok na podporu na nasledujúci kalendárny rok 2015, čím mu vznikla škoda. Okresný súd ďalej uviedol, že ide o žalobu spočívajúcu len na tvrdenej zmluvnej povinnosti, nie zákonnej, keď príslušný zákon o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby neukladá povinnosť žalovaného informovať žalobcu o správnom dodržiavaní tohto zákona. Právna kvalifikácia je vždy na posúdení súdu, a to, že hoci žalobca uviedol, že podľa jeho názoru takéto nekonanie žalovaného možno subsumovať okrem porušenia povinností zo záväzkovoprávneho vzťahu aj pod nekalosúťažné konanie, nie je pre súd relevantné. Okresný súd Banská Bystrica tak dospel k záveru, že nie je príslušný vo veci konať a rozhodnúť, ale je ním vzhľadom na sídlo žalovaného Okresný súd Žilina.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“) ako súd spoločne nadriadený Okresnému súdu Žilina a Okresnému súdu Banská Bystrica (§ 43 ods. 2 C. s. p.), po preskúmaní veci dospel k záveru, že nesúhlas Okresného súdu Banská Bystrica s postúpením veci nie je dôvodný.

5. Vo veci predloženej najvyššiemu súdu je pre riešenie otázky vzneseného konfliktu miestnej či kauzálnej príslušnosti konajúcich súdov predovšetkým potrebné vyriešiť charakter prejednávaneho nároku tak, aby bolo možné jednoznačne definovať súd, ktorý vôbec môže o tomto konflikte rozhodnúť. Najvyšší súd je funkčne príslušným súdom pre nachádzanie príslušného súdu prvoinštančného v prípade konfliktu názoru na príslušnosť kauzálnu, teda príslušnosť presne definovanú osobitnými ustanoveniami Civilného sporového poriadku pre spory, ktorých základ je viazaný na špecifický predmet konania; ak takýto konflikt daný nie je, rozhoduje súd nadriadený prvoinštančnému súdu deklarujúcemu nesúhlas s postúpením veci. (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 5 Ndob 2/2018).

6. Vo veci predloženej je špecifickou riešená situácia z toho dôvodu, že v žalobnom návrhu sa žalobca domáha priznania práva z niekoľkých tvrdených hmotnoprávných titulov. Nárok definuje ako náhradu škody, ktorá mu mala byť spôsobená omisívnym konaním žalovaného, ktorý si nesplnil zmluvnú informačnú povinnosť. Zároveň túto povinnosť viaže na zmeny vyplývajúce z legislatívneho vývoja a napokon konanie žalovaného subsumuje pod konanie nekalosúťažné, keďže tieto znaky konanie žalovaného podľa žalobcu vo vzťahu k ostatným súťažiteľom na rovnakom trhu vykazuje.

7. Základný procesný predpis upravujúci občianske súdne konanie, Civilný sporový poriadok, v ustanovení § 40 výslovne ukladá súdu povinnosť skúmať aj bez námietky vecnú príslušnosť, kauzálnu

príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania. Následne v § 43 ods. 1 a 2 upravuje postup, keď dôjde ku kolízii medzi súdmi, týkajúcej sa ich miestnej a kauzálnej príslušnosti. Ak súd postupom podľa § 40 a 41 zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi spor príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom žalobcu. Žalovaného upovedomí len vtedy, ak mu už bola žaloba doručená. Ak súd, ktorému bol spor postúpený, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdey viazané. (§ 43 ods. 1 a 2 C. s. p.).

8. Osobitná úprava kauzálnej príslušnosti v ust. § 22 až 33 C. s. p. je úprava obsahujúca kritériá určenia príslušného súdu, ktoré s ohľadom na predmet konania určujú ako jediný oprávnený vo veci konať takto vymedzený súd aj pre prípad, že by bola inak založená podľa všeobecných ustanovení týkajúcich sa miestnej príslušnosti príslušnosť iného prvoinštančného súdu. Má tak povahu prioritnej voči všetkým ostatným do úvahy prichádzajúcim vymedzeniam príslušnosti.

9. Ustanovenie § 26 ods. 1 C. s. p. upravuje kauzálnu príslušnosť pre konanie v sporoch z nekalej súťaže, kde je príslušný Okresný súd Banská Bystrica pre obvod Krajského súdu v Banskej Bystrici.

10. Právna kvalifikácia je vždy vecou súdu, pričom však tento pri nachádzaní aplikovateľného práva vychádza z vykonaného dokazovania. Žalobca tak svoj nárok nemusí oprieť o určité zákonné ustanovenia, musí však vedieť dostatočne definovať, o aké konanie žalovaného, ktoré má mať následky v tomto prípade deliktuálne (náhrada škody), ide. Takýto postup je zjavný aj z prístupu zákonodarcu, ktorý v treťom diele tretej hlavy prvej časti C. s. p. vyčlenil spory zakladajúce výlučnú kauzálnu príslušnosť súdov na prejednanie a rozhodnutie vecí určitého druhu. Sporový poriadok touto úpravou limituje rozsah pôsobnosti v určitých sporoch len na niekoľké prvoinštančné súdey, ktoré tak prejednávajú presne zákonom definovanú agendu so zároveň presným vymedzením ich územnej kompetencie - územného obvodu, spravidla zahŕňajúceho územné obvody viacerých súdov. Účelom tejto právnej úpravy bolo zabezpečenie špecializácie súdov na prejednanie určitých konkrétnych vecí a rýchle, plynulé a hospodárne rozhodovanie takto špecializovaných súdov. Kauzálnu príslušnosť sú súdey ex officio povinné sledovať počas celého sporu.

11. Keďže konajúci súd si nemôže osvojiť právomoc rozhodovať vec, ktorá podľa tvrdenej kauzy má charakter nekalosúťažného sporu, Okresný súd Žilina správne vyzval žalobcu na upresnenie, akým titulom (t. j. zrejme aj akou líniou dokazovania vo vedení sporu) si svoj nárok uplatňuje. Žalobca výslovne vo svojom vyjadrení zo dňa 8.11.2018 uviedol, že žiada o náhradu škody z titulu porušenia práv žalobcu nekalosúťažným konaním žalovaného.

12. Najvyšší súd tu podotýka, že vzal do úvahy aj možné aspekty tzv. forum shopping prístupu, kedy by si takto mohol nasmerovať žalobca spor na súd, ktorý mu vyhovuje tým, že by určitým spôsobom vec kategorizoval a následne by už spor viedol inak. V danej veci však nemožno o nijakej procesnej obštrukcii hovoriť, keďže žaloba bola podaná na Okresnom súde Žilina a až zisťovaním procesných podmienok konania, príslušnosti súdu, bolo zo strany žalobcu upresnené, že ide o nárok majúci základ v nekalej súťaži. Týmto si zároveň vymedzil formu a spôsob dokazovania, čo je v kontradiktórnom procese vždy vecou žalobcu.

Bolo by neefektívne a nehospodárne, pokiaľ by v tejto fáze konania na voľbu žalobcu konajúci súd neprihliadol a až následne by sa z vykonávaného dokazovania zistilo, že žaloba má charakter smerujúci k posudzovaniu nárokov vo svetle právnej úpravy nekalej súťaže (čo inak žalobca tvrdí aj v samotnom žalobnom návrhu) a až po vykonaní dokazovania by postupom podľa § 40 v spojení s § 43 ods. 2 C. s. p. musel spor predložiť kauzálne príslušnému súdu. Kauzálne príslušný súd, tu Okresný súd Banská Bystrica, tak môže vo veci konať a charakter nároku ustáliť od počiatku sporu, čo je procesne racionálne. Tu len na okraj najvyšší súd podotýka, že pokiaľ by bol spor predložený priamo Okresnému súdu Banská Bystrica, tento by nemal žiaden dôvod

predkladať ho inému súdu, keďže nárok by bol definovaný príslušnou hmotnoprávnou normou a popisom konania, ktoré má naplniť hypotézu tejto normy, v prejednávanej veci ust. § 44 a nasl. Obchodného zákonníka. Až po vykonanom dokazovaní môže súd uzavrieť, či skutočne tvrdená hypotéza naplnená bola a nárok prizná (t. j. bude aplikovať v norme obsiahnutú dispozíciu) alebo ho zamietne, prípadne subsumuje pod inú právnu normu; nemôže tak učiniť len podľa obsahu žalobného návrhu.

13. Vychádzajúc z vyššie uvedených úvah, vzhľadom k tomu, že v predloženej veci je podaná žaloba z nároku uplatneného titulom náhrady škody z nekalosúťažného konania a všeobecným súdom žalovaného je súd v územnom obvode Krajského súdu v Banskej Bystrici, je v danej veci súdom príslušným na konanie Okresný súd Banská Bystrica, a preto jeho nesúhlas s postúpením veci nie je dôvodný.

14. Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu SR pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.